

Lluís Bonada comenta i rebut a *Set dies d'actualitat* (núm. 34) un article meu aparegut en aquesta secció, *L'urc de Pedrolo*, que tot i que redactat unes setmanes abans, no va sortir fins el dia que la premsa parlava de la mort de l'escriptor.

Considero que Lluís Bonada és un bon periodista cultural i, si és possible establir un paral·lel amb la biologia, diria que pertany a la categoria dels entomòlegs. Els entomòlegs de la lletra són felïços quan t'atrapen en fals i gaudeixen a cor què vols si el que descobreixen són errors objectius. En aquest sentit és just de remarcar, temps enrere, els comentaris de detall del periodista respecte als *Índexs a l'obra de Josep Pla*. A vegades, però, la percaça del detall fa perdre l'esperit del conjunt i això és el que li ha passat amb el meu article de reivindicació pedroliana.

Sí, senyor Bonada, Pedrolo ha estat en els darrers anys un personatge ignorat i

absent encara que anés publicant la mitjana d'un o dos llibres per any. I quan dic ignorat vull dir, sobretot, per la crítica i per la parafernàlia cultural del país. Com a prova, el remeto a un senzill exercici: compteu els escriptors que en els darrers anys han tingut ensurts importants en la seva salut i us adonareu que li ha tocat de rebre a la generació dels setanta. Aquest mateix any, sense anar més lluny, n'ha estat dissortadament pròdig. De tots, la premsa se n'ha fet poc o molt ressó. D'uns més i d'altres no tant. Ara compareu-ho amb el cas de Pedrolo i veureu el greuge que representa.

Era just aquest aspecte, més entranyablement humà que estrictament literari, el que volia destriar quan parlava d'un escriptor ignorat i absent. Entenc, per tot plegat, que no heu entès l'esperit de l'article i us heu entretingut en la fàcil pirotècnica de la tombarella lògica.

Afirmeu que la vostra generació —que es la meua— el trobava avorrit. Aquesta sí que és bona, senyor Bonada, perquè aquests criteris no han estat mai un bon judici literari. Són avorrits, entre altres, Proust, Joyce i alguns centenars de pàgines de *Tirant lo Blanc*. No us alarmeu que no faré cap comparació. Ho tinc clar que fou un escriptor irregular. Em penso, però, que hi ha novel·les que es mantenen bé i per aquí anava la meua reivindicació: passar el sedàs, garbellar el conjunt i veure els títols que ens permetin de recuperar un Pedrolo engrescador. Tan engrescador, poso per cas, com quan, temps era temps, esdevingué la meua porta d'entrada a la literatura catalana. Però han passat els anys i cal comprovar com funciona tot plegat.

Aquest és l'objectiu del col·loqui *Rellegir Pedrolo*: analitzar-lo, garbellar l'obra i veure què en surt.

Josep M. Ruiz Simon

L'urc de Pedrolo (II)

Sobre el filisteisme metòdic

Isidor Cònsul

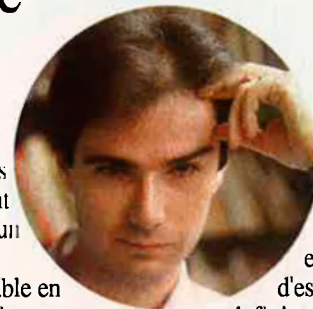
Tradicionalment, els filisteus han tingut mala premsa. La Bíblia els tracta com uns veritables cràpules que invertien estúpidament les seves hores lliures a fer la pasqua als jueus. No satisfet amb aquesta tendenciosa caracterització, el dit de Déu fa morir (per exigències d'un dels guions més fluixos que mai no ha escrit la Providència) el gran heroi filisteu Goliat per dues vegades (primer pel famós colp de pedra de David i després per la sovint oblidada llança d'Arafà, fill de Jair).

La teologia cristiana, sempre procliu a l'exègesi simbòlica, va convertir els filisteus en la categoria transhistòrica. Orígenes va menysprear aquesta nació i els seus hereus contemporanis perquè els considerava l'imatge dels homes sense atributs, un conglomerat inorgànic sense cap esperit social ni religiós que només vivia preocupat per les coses terrenals. Abelard, que com Orígenes va compaginar la teologia amb la castració, tampoc va saber valorar

amb justesa aquestes virtuts i no va dubtar ni un moment a utilitzar els filisteus com un símbol del mal.

L'única excepció remarcable en la consideració històrica d'aquest poble maleït cal situar-la al segle XII en el context de la poesia goliardesca. Els goliards van fer de Goliat, nom llatí de Goliat, que des de Sant Agustí s'utilitzava com a sinònim de *diable*, el sant patró del llibertinatge, el podòleg que havia de tenir cura dels peus dels seus versos satírics i l'alcauot que havia de garantir l'eficàcia de les seves estrofes obscenes. Però aquest gloriós parèntesi filisteic, per bé que Rabelais es marquès el gest nostàlgic de fer de Goliat el besavi de Pantagruel, no va sobreviure l'Edat Mitjana.

La modernitat, que no va trigar a moblar el seu laïcisme fundacional amb múltiples

capelletes, va tornar a convertir els filisteus en un poble damnat. El terme filisteu es va secularitzar. La falta d'esperit, que segons els teòlegs definia els membres d'aquest poble, va ser reciclat. Ja no es tractava aparentment de falta d'esperit religiós, sinó de falta d'esperit artístic o ideològic, de la *burgèsia*. A tots aquells que durant aquests dos últims segles han confós el progrés amb l'esnobisme estètic o amb el messianisme polític els ha agradat, en un moment o altre de la seva il·luminada vida, vestir-se de pastor i agafar una fona per guiar el ramat esgarriat i matar, com nous dauids, algun filisteu fet a mida.

En considerar *els altres* com a filisteus, els moderns es van erigir en religió veritable. Però també, al mateix temps, van fer de la pràctica del filisteisme metòdic una possibilitat, potser l'única, de no comportar-se com un parroquià.